

PO POTEH BISTRISŠKIH LEPOT

Seminarska naloga: Turistični vodnik

Avtorica: Klavdija Slaček

Letnik: 3.b

Mentor: Prof. Andrej Purgaj

Slovenska Bistrica, 2020

KAZALO

UVOD	6
SLOVENSKA BISTRICA	7
KRATEK OPIS DNEVA	8
ODSEK 1.....	9
SLOVENSKA BISTRICA	9
GRADBIŠČE	9
ODSEK 2.....	11
TRG SVOBODE IN ROTOVŽ.....	11
ODSEK 3.....	11
GRAD SLOVENSKA BISTRICA IN GRAJSKI PARK	12
ODSEK 4.....	13
GRASLOV STOLP	14
ODSEK 5.....	15
TRG ALFONZA ŠARHA IN CERKEV SV. JERNEJA	15
ODSEK 6.....	16
RITIZNOJ.....	16
VINA FREŠER	17
PRILOGE	18
Občina Slovenska Bistrica	18
Trg svobode in Rotovž	19
Grad Slovenska Bistrica in Grajski park	19
Graslov stolp	21
Trg alfonsa Šarha in cerkev Sv.Jerneja	21
Ritiznoj in vina Frešer	22
DODATNE PONUDBE.....	23

Naravne znamenitosti	23
Bistriški vintgar	23
Ančnikovo gradišče	23
Gostišča v Slovenski Bistrici	24
Gostišče L'armonia	24
Gostilna pri Janezu	24
Gostilna pri Martinu	24
Podpohorska vinsko-turistična cesta	25
Aplikacija Turistični vodnik	26
Zaključek	27
Viri	28

KAZALO SLIK

Slika 1: Pot vožnje do Ritoznoja.....	8
Slika 2: Voden ogled Slovenske Bistrice	8
Slika 3. Mesto Slovenska Bistrica.....	9
Slika 4: Gradišče	10
Slika 5: Trg Svobode.....	11
Slika 6:Rotovž.....	11
Slika 7: Grad Slovenska Bistrica.....	12
Slika 8: Grajski park nekoč	13
Slika 9: Grajski park danes.....	13
Slika 10: Graslov stolp	14
Slika 11: Trg Alfonza Šarha.....	15
Slika 12: Ritoznoj.....	16
Slika 13: Logotip Vina Frešer	17
Slika 14: Občina Slovenska Bistrica na zemljevidu.....	18
Slika 15: Zastava in grb občine	18
Slika 16: Župan Dr. Ivan Žagar.....	18
Slika 17:Nekdanji hotel.....	19
Slika 18:Rotovž iz sprednje strani.....	19
Slika 19: Bistriški grad	19
Slika 20: Viteška dvorana	20
Slika 21: Grajsko dvorišče	20
Slika 22:Grajski park.....	20
Slika 23: Graslov stolp	21
Slika 24:Kip Marije Brezmadežne	21
Slika 25:Cerkev Sv. Jerneja	21
Slika 26: Razgled na Ritoznoj.....	22
Slika 27: Klet.....	22
Slika 28: Bistriški Vintgar.....	23
Slika 29: Ančnikovo gradišče.....	23
Slika 30: Gostišče L'armonia.....	24
Slika 31: Gostilna pri Janezu.....	24
Slika 32: Gostilna pri Martinu.....	24
Slika 33: Podpohorska vinsko-turistična pot.....	25

Slika 34: Aplikacija Slovenski turistični vodnik..... 26

UVOD

Pozdravljeni. Sem Klavdija Slaček, dijakinja 3.b na srednji šoli za gostinstvo in turizem Maribor. Ta izlet sem pripravila za vse tiste, ki jih zanima lepota in zgodovina mesta Slovenska Bistrica.

Naš izlet se bo začel na točki, kjer se je mesto samo začelo razvijati, na Gradišču. Tukaj bomo izvedeli nekaj stvari o mestu in zgodovini mesta. Potem nas bo pot popeljala do najpomembnejšega trga v mestu, za tem si bomo ogledali prečudovit grad in njegov park, kasneje še samo mestno obzidje oziroma Graslov stolp. Na tej točki bomo vstopili na avtobus, ki nas po popeljal do še enega trga in to je trg Alfonza Šarha. Od tam pa sledi še vožnja doprekrasne pokrajini Ritoznoj. Tam si bomo ogledali posest Vina Frešer. Od tam sledi vožnja nazaj v Slovensko Bistrico.

SLOVENSKA BISTRICA (panoramska vožnja in hoja)

Odsek Slovenska Bistrica: **1.** Slovenska Bistrica (zbor na Gradbišču-prib. 10 min)

2. Slovenska Bistrica (ogled trga Svobode- prib. 15 min)

3. Slovenska Bistrica (ogled gradu in grajskega parka-prib. 25 min)

4. Slovenska Bistrica (ogled Graslovega stolpa- prib. 10 min)

5. Slovenska Bistrica (ogled trga Alfonza Šarha - prib.15 min)

6. Slovenska Bistrica (vstop na avtobus in vožnja proti Ritoznoju (ogled kleti, pokušnja vin in pogostitev na posestvu Vina Frešer- prib. 50 min)

Skupaj: **Vožnja- cca. 7 min**

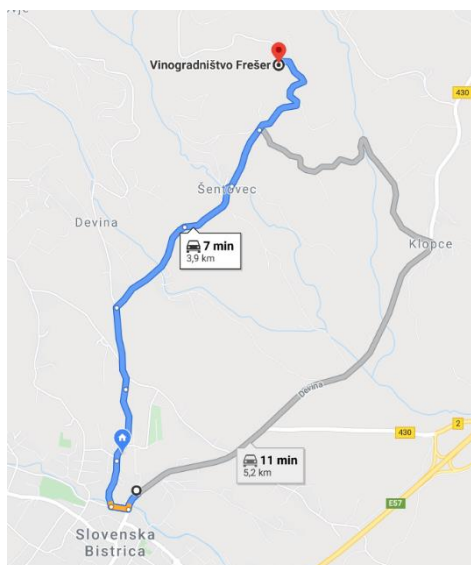
hoja- cca. 12 min

Vse skupaj kilometrov: **cca. 5,2 km**

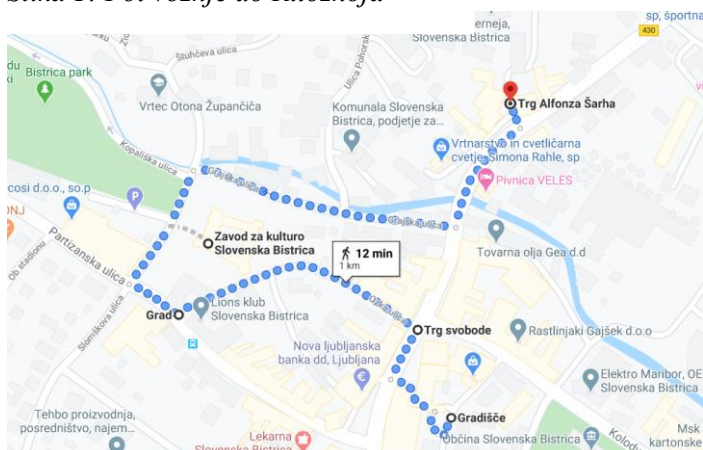
Znamenitosti	Čas ogleda	Cena ogleda
Gradbišče	10 min	/
Trg Svobode	15 min	/
Grad Slovenska Bistrica in Grajski park	20 min	3€/osebo
Graslov stolp	10 min	1€/osebo
Trg Alfonza Šarha	15 min	/
Ogled kleti, pokušnja vin, pogostitev	50 min	13,80€/osebo
Vodenje	2 uri	30€
SKUPAJ	2 uri	47,8€

KRATEK OPIS DNEVA

Našo pot bomo začeli na **Gradbišču**, kjer se je samo mesto začelo razvijati. Tukaj bomo povedali nekaj o občini in mestu Slovenska Bistrica, da gostje bolje spoznajo mesto. Nato nas bo pot zapeljala do najpomembnejšega trga, ki se imenuje **trg Svobode**, kjer bodo lahko gostje videli star hotel, kip na trgu in se prepustili vrvežu Slovenske Bistrice. Naslednja točka, je ena največjih znamenitosti mesta in to je **grad**. V gradu si bodo gostje lahko ogledali notranjost gradu in zgodovino mesta. Prav tako se bomo podali do **Grajskega parka**, ki leži čisto blizu gradu. Gostje bodo lahko opazovali najstarejši gabrov drevored v Evropi. Potem sledi hoja do stolpa, ki je nekoč bil del mestnega obzidja, to je **Graslov stolp**. V njem so danes različne likovne razstave. Ko si ogledamo stolp, nas bo zunaj pričakal avtobus, ki nas bo popeljal na **trg Alfonza Šarha**. Tam si bomo sam trg ogledali ter sledil bo ogled **cerkve Sv. Jerneja**. Po ogledu bomo vstopili na avtobus, kateri nas bo popeljal v čudovito pokrajino, **Ritoznoj**. Tam si bomo ogledali posestvo **Vina Frešer**. Okušali bomo vino in se predali prekrasni pokrajini.

Slika 1: Pot vožnje do Ritoznoja

Slika 2: Voden ogled Slovenske Bistrice

ODSEK 1

SLOVENSKA BISTRICA

Prvotno naselje se je razvilo na stičišču cest v smerih današnjega Maribora, Ptuja in Celja. Poselitev tega prostora sega že v antično dobo in še v starejša obdobja. Mesto se je začelo širiti iz prvotnega Gradišča v prostor današnje poselitve. Leta 1240 je bila prvič omenjena cerkev in verjetno je v 12. stoletju nastal grad.

Občina Slovenska Bistrica je ena izmed večjih občin v Sloveniji. Ima 25 265 prebivalcev in meri 260 km². Središče občine je mesto Slovenska Bistrica. Župan občine je dr. Ivan Žagar.

Občina je zelo raznolika, zanimiva in ima veliko kulturnih in naravnih znamenitosti. Ima tudi zelo razvito gospodarstvo. Prevladuje predelovalna industrija, ki predstavlja 2/3 v občini (poudarek na aluminiju- Impol). Ima tudi zelo dobro prednost razvoja, saj leži na križišču poti v smeri Maribora, Ptuja, Ljubljane in Rogaške Slatine.

Slovenska Bistrica je eno izmed najstarejših mest na Slovenskem. Danes je gospodarsko, kulturno in upravno središče. Je središče pokrajine med Pohorjem in Haložami. Leži na nadmorski višini 274m in ima okoli 8000 prebivalcev.

V zadnji desetletjih je mesto doseglo uspešen razvoj na mnogih področjih; na področju gospodarstva, šolstva, zdravstva pa tudi na področju kulture, športa, turizma, infrastrukture in drugih. Posebej prepoznavne gospodarske dejavnosti so na področju metalurgije, oljarstva, steklarstva, gradbeništva, lesne predelave... Pomembna panoga v okolici mesta je kmetijstvo, vinogradništvo in sadjarstvo.

Slovenska Bistrica ima tudi mnogo javnih Bistrica, zdravstveni dom, pošta, banke, gasilski dom, policijska postaja in številni športni objekti. Mesto ima namreč tudi bogato športno zgodovino in tradicijo.

Slika 3. Mesto Slovenska Bistrica

GRADBIŠČE

Slovenska Bistrica se je razvila iz trga, imenovanega Gradišče.

Gradišče je kvadratast trg in je najstarejše vaško jedro, ki sega v 12. stoletje. Sredi gradišča je vodnjak in okoli njega rastejo štirje kostanji.

Danes bi za ta najstarejši del mesta, treba bilo izvesti številne popravke in odstranitve, da bi temu prostoru vrnili prejšnjo podobo.

Slika 4: Gradišče

ODSEK 2

TRG SVOBODE IN ROTOVŽ

Trg svobode je glavni trg Slovenske Bistrice. Obdajajo ga enonadstropne stavbe, ki so še danes dobro ohranjene. Te stavbe imajo posebno kvaliteto kot so opečne strehe, portali, baročni kipi in druge podrobnosti. Trg zavzema cerkev Marije sedem žalosti, rotovž, nekdanjim hotel Beograd in sam kip na trgu. Celoten trg je zavarovan kot primer staromestne arhitekture.

Rotovž je stara mestna hiša, ki je bila verjetno v drugi polovici 18. stoletja prezidana. Ima poznobaročni stil in ključni položaj na trgu.

Danes velja trg Svobode za center mesta, kjer se zbirajo mladi in malce starejši. Tukaj se družijo ob dobri kavi in okusnem sladoledu.

Slika 5: Trg Svobode

Slika 6: Rotovž

ODSEK 3

GRAD SLOVENSKA BISTRICA IN GRAJSKI PARK

Osrednja mestna zgradba je grad. Prvič so ga omenili nekje leta 1313. Sprva je bil deželjnoknežja last, nato pa so ga leta 1578 kupili plemiška družina Vetter von der Lilie. Še pred iztekom 17. stoletja je prešel v last Wildensteinov, leta 1717 pa je Janez Jožef von Wildenstein prodal gosposčino, da bi poravnal dolgove svoje žene, grofom Attems, ki so ga imeli v lasti do 1945. Grad od leta 1985 obnavljajo.

Grad je od leta 1991 kulturni spomenik državnega pomena. Danes si lahko v gradu ogledamo različne razstave, ki so v nekdanjih grajskih sobanah. Še posebej je znana Viteška dvorana. V njej so znamenite freske, ki jih je, zraven tistih na stopnišču, v grajski kapeli in v večjem prostoru v prvem nadstropju, poslikal dvorni freskant Franz Ignaty Flurer. Poleg tega so v gradu tudi številne delavnice namenjene najmlajšim (ustvarjalne delavnice, raziskovanje gradu, različni grajski junaki in druge zanimive zgodbe). Grad Slovenska Bistrica je tudi primer nižinskih grajskih tvorb na Slovenskem.

Po gradu pa kroži tudi legenda, ki se imenuje legenda o Beli dami.

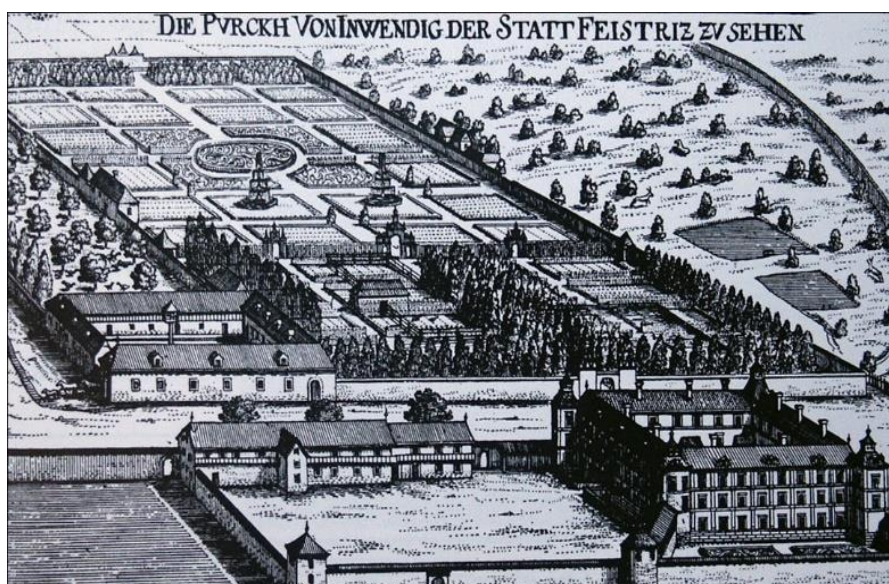
Nekoč, že davno, je v Bistriškem gradu živel zelo krut grof. Grdo je ravnal z ljudmi, neprestano se je izživljal nad vsemi, še posebej pa nad svojo ženo. Nekega dne jo je dal živo sezidati v steber, ki je bil tedaj še del kapele svete Ane, danes pa je to vogalni steber arkad na dvorišču gradu. Sezidano grofico so hranili skozi majhno lino, dokler so še slišali njen glas. In čeprav je že dolgo tega, se njen duh še vedno čuti, ko greš ponoči mimo tega stebra.

Slika 5: Grad Slovenska Bistrica

V neposredni bližini bistriškega gradu je urejen grajski park, ki je nastal 16. stoletja in, ki so ga, po francoskem vzoru, zasadili grofje Vettri. Nekoč je v širino meril 85 metrov , v dolžino pa več kot 240m.

Danes je ohranjena le četrtina parka. V parku pa najdemo stoječe plastike Merkurja in Herkula ter kipe štirih letnih časov s konca 17. stoletja. V 90-ih letih prejšnjega stoletja je bil park temeljito obnovljen. Zanimanje pa še danes vzbuja gabrov drevored in nekatera eksotična drevesa.

Slika 8: Grajski park

Slika 9: Grajski park danes

ODSEK 4

GRASLOV STOLP

Leta 1339 je Slovenska Bistrica dobila vse pravice, tudi pravico do obzidja.

V času turških vpadov so obzidje obnovili, nadzidali in utrdili z obrambnimi stolpi. Leta 1487 je imelo mesto obzidje, jarek, dva nasipa in stare stolpe. Severozahodni stolp je del današnje grajske stavbe in jugozahodni stolp je Graslov stolp.

Stolp in ostanki obzidja so lep primer nekdanje mestne arhitekture.

Graslov stolp leži na križišču Kidričeve in Čopove ulice. Zgrajen je bil v 16. stoletju. V njem so živeli Grasli, ki so bili svobodnjaki. Je edini ohranjen stolp in je znan pod različnimi imeni (Smodniški stolp, Žitni stolp...)

Zidava stolpa je precej gotška vendar kaže tudi romansko tradicijo. Ima poglobljeno prtljičje in tri nadstropja. Stopnišče je leseno.

Po obnovi leta 2004 je stolp postal zanimivo razstavišče. V njem danes najdemo tudi različne likovne in dokumentarne razstave.

Slika 6: Graslov stolp

ODSEK 5

TRG ALFONZA ŠARHA IN CERKEV SV. JERNEJA

Trg Alfonza Šarha je arhitekturno zelo pester. Trg se je ob deželni cesti razvil v prvi polovici 18. stoletja kot Novi trg. Kip Brezmadežne daje trgu osrednji poudarek. Postavljen je bil leta 1771 ter je verjetno delo Vida Konigerja. Stoji na kamnitem stebru s kamnitim vencem. V letu 1996 so znamenje obnovili. Kip Marije je bil pozlačen in restavriran. Steber in kamniti postavek sta bila na novo izklesana. Prazna vogalna niša na hiši ob mostu je mesto lesenega kipca Janeza Nepomuka, ki se sedaj nahaja v gradu Slovenska Bistrica. Poleg kipa so znamenitosti tudi: župna cerkev svetega Jerneja, kip Ivana Sojča, ki predstavlja Antona Martina Slomška z Blažetom in Nežico, Slomškov dom, kamniti most čez Bistrico, neobaročna stavba ob Mariborski cesti in drugo. Cerkev svetega Jerneja se v starih listinah prvič omenja okoli leta 1240. V cerkvi je šest renesančnih nagrobnikov in orgle iz leta 1724. Ob župni cerkvi je sprehajališče, ki privablja domačine in okoličane. Slomškov dom so pričeli graditi v letu 1937 na mestu nekdanje mežnarije. Objekt je bil zgrajen za potrebe takratnih kulturnih in duhovnih prizadevanj v mestu. Uporabi je bil predan dobro leto pred 2. svetovno vojno.

Slika 7: Trg Alfonza Šarha

ODSEK 6

RITOTNOJ

Ritoznoj je razloženo naselje na prisojnem jugovzhodnem obronku Pohorja v Občini Slovenska Bistrica. Nahaja se severovzhodno od Slovenske Bistrice, nad dolino Šentovskega potoka.

Prva omemba naselja sega okrog leta 1500. Na razgledni točki pobočja stoji cerkev sv. Marjete. Nastanek imena Ritoznoj opisujejo nekatere hudomušne zgodbe, med njimi ta da cerkev sv. Marjete stoji ravno sredi dveh hribčkov, ki naj bi skupaj spominjala na zadnjico. Druga izvira iz starih časov, ko so vinogradniki dela opravljali ročno. Ker se vinogradi nahajajo na velikih strminah, je to zanje bil velik napor in so se tako potili, znoj pa je tekel tudi po zadnjici. Tretja zgodba, ki je najbolj verjetna pa pravi, da naj bi nekoč v teh krajih imel svoje vinograde grof Ritter von Snoj, domačini so skozi leta poenostavili izgovorjavo njegovega imena in nastal je Ritoznoj.

Podlaga iz metamorfnih kamnin in strma prisojna lega omogočata kakovostno vinogradništvo. Naselje je znano po zvrsti vina ritoznojčan.

Slika 8: Ritoznoj

VINA FREŠER

V družini Frešer že več kot stoletje gojijo ljubezen do vinske trte in dela v vinogradu. S tem se v družini ukvarjajo že od leta 1832 in so že sedma generacija, ki to počne. Nazadnje sta Vladko in Tatjana Frešer vse niti prepustila sinu Matjažu, ki trenutno skrbi za to, da je bogata letina skrbno spravljena v steklenice. V njihovih vinogradih uspevajo sorte renski in laški rizling, rumeni muškat, sauvignon, chardonnay, sivi pinot in modri pinot. Trte obdelujejo strojno, za preostalo poskrbijo njihove pridne roke.

Lega Ritoznoja se razprostira na obronkih Pohorja na 400 metrih nadmorske višine in ponuja razgled, ki sega vse do Boča in ptujske Donačke gore. Prve omembe kraja kot uspešne podlage za vinogradništvo segajo v davno leto 1500, ime Ritoznoj pa se je ohranilo vse do danes.

Slika 9: Logotip Vina Frešer

PRILOGE:

Občina Slovenska Bistrica

Slika 10: Občina Slovenska Bistrica na zemljevidu

Slika 11: Zastava in grb občine

Slika 12: Župan Dr. Ivan Žagar

Trg svobode in Rotovž

Slika 17: Nekdanji hotel

Slika 18: Rotovž iz sprednje stvari

Grad Slovenska Bistrica in Grajski park

Slika 13: Bistriški grad

Slika 14: Viteška dvorana

Slika 21: Grajsko dvorišče

Slika 15: Grajski park

Graslov stolp

Slika 16: Graslov stolp

Trg alfonza Šarha in cerkev Sv. Jerneja

Slika 24: Kip Marije Brezmadežne

Slika 25: Cerkev Sv. Jerneja

Ritoznoj in vina Frešer

Slika 17: Razgled na Ritoznoj

Slika 18: Klet

DODATNE PONUDBE

Naravne znamenitosti

Bistriški vintgar

Pohorje ima številne potoke. Tudi potok Bistrica je ustvaril Bistriški vintgar in je naravni spomenik. Izvira v Bojtini in med potjo ustvarja številne brzice in slapove. Bistriški vintgar predstavlja zanimivo turistično in izobraževalno pot (rimski kamnolom, slap Šum, Štampoharjev mlin, različne rastlinske vrste in kamnine...).

Slika 19: Bistriški Vintgar

Ančnikovo gradišče

Tukaj najdemo ostanke poznoantične in zgodnj srednjeveške utrdbe, ki leži na nadmorski višini 750m. Tu so tudi izkopali kovaške izdelke, orožje, keramiko in še marsikaj drugega. Najzanimivejša sta kipca Merkurja in Apolona, ki povesta marsikaj o duhovnem stanju prebivalcev tistega časa. Do gradišča se lahko povzpnete skozi Bistriški vintgar ali pa se peljete

Slika 20: Ančnikovo gradišče

skozi Jurišno vas.

Gostišča v Slovenski Bistrici

Gostišče L'armonia

Gostišče L'armonia je svoja vrata odprla 2008. Tam pripravljajo različne kulinarčne dobrote (domače), ki pritegnejo vsakega popotnika, športnika, poslovneža... V gostišču poleg hrane ponujajo tudi prenočišča. Do restavracije pridemo po magistrali proti Slovenskim Konjicam.

Slika 21: Gostišče L'armonia

Gostilna pri Janezu

Gostilna je svoja vrata odprla leta 1976. Ponujajo okusno hrano in tudi prenočišča. Gostilna se nahaja na relaciji Slovenska Bistrica-Oplotnica.

Slika 22: Gostilna pri Janezu

Gostilna pri Martinu

Začela je obratovati leta 1991. Bila je na več lokacijah, zdaj se nahaja na Kolodvorski ulici 25 v Slovenski Bistrici. Ponujajo različno hrano, od rib, vegetarijanske hrane. Sprejemajo različno velike družbe, oddajajo prostor za razne seminarje...

Slika 23: Gostilna pri Martinu

Podpohorska vinsko-turistična cesta

Zanimiv sosedski projekt Vino Cool pripoveduje skupno zgodbo o vinu, kulturi, kulinariki, vinogradnikih in soncu. Vinska tradicija regije se okusi v sodobnih, pretežno belih vinih, ki sodijo v sam svetovni vrh. Ljubitelji žlahtne kapljice, gurmani ter vsi, ki cenite tradicijo in običaje, boste na teh cestah in stranpoteh neizmerno uživali.

Slika 24: Podpohorska vinsko-turistična pot

Aplikacija Turistični vodnik

V Sloveniji so tudi pred kratkim razvili novo mobilno aplikacijo, ki se imenuje Turistični vodnik. Je zanimiva aplikacija, kjer gostu oziroma obiskovalcu pokaže različne slovenske in znamenitosti. Žal mesta ali občine Slovenska Bistrica, ni vključene. Zato predlagam, da se pri aplikaciji združijo z občino ter, da jo vključijo. Predvsem rada bi, da bi bile v aplikaciji vsaj največje znamenitosti mesta ter, da si jih lahko obiskovalec, ki aplikacijo uporablja, ogleda. To bi bile lahko Grad in Grajski park, trg Svobode, Bistriški vintgar, cerkve in še druge. Želela bi tudi poudariti, da bi lahko ta aplikacija bila za iOS in ne samo za android.

Aplikacija se mi zdi zelo zabavna in predvsem uporabna, ki gostu olajša iskanje Slovenskih znamenitosti.

Slika 25: Aplikacija Slovenski turistični vodnik

Zaključek

V tej seminarski nalogi oziroma izletu sem želela poudariti, kako pomembno je, da razvijamo turizem v manjših mestih in regijah. V slovenski Bistrici lahko vidite marsikaj. Občina, kot samo mesto, imata veliko zanimivih naravnih in kulturnih znamenitostih. Ena od teh bo zagotovo očarala popotnika.

Občina Slovenska Bistrica se zelo trudi, da bi privabila čim več obiskovalcev. Gostje se bodo pri nas počutili zelo domače in udobno. Prenočijo lahko v različnih gostiščih in hotelu, ki nudi udobje in zadovoljstvo gosta.

Prav tako je Slovenska Bistrica mesto, ki ponuja kar nekaj zgodovine in zanimivosti. Popotnika bo zagotovo navdušil grad in njegove legende, ki so zelo zanimive. Prav tako, ima mesto veliko stavb, ki imajo zanimivo preteklost. Da pa ne govorimo samo o kulturnih znamenitostih, imamo kar nekaj naravnih. Eden od teh je Grajski park, Vintgar in še mnoge druge znamenitosti. Tukaj si gost lahko odpočije in vdihne svež zrak ter se malce odmakne od mestnega vrveža.

Sama občina privablja tudi vse ljubitelje vina, saj je vinogradnikov ter ponudb ogromno. Ponujajo različna vina in vsak kdo najde kaj zase oziroma kaj mu je všeč.

Zagotavljam vam, da vam ne bo žal, če obiščete to prekrasno mesto. Od nas boste odšli zadovoljni, polni energije in novih spominov.

Viri

Internetni viri:

1. <https://tic-sb.si/vino-kulinarika/podpohorska-vinsko-turisticna-cesta/#prettyPhoto>
2. <https://kraji.eu/slo>
3. <https://www.slovenska-bistrica.si/>
4. <http://www.zavod-ksb.si/>

Slike: Google